

Musimy odrzucić stereotypową wizję Afryki

23 kwietnia 2025

Musimy odrzucić historyczną i stereotypową wizję Afryki, bo tylko wtedy będziemy mogli rozpocząć dialog między naszymi kontynentami – uważa europosłanka Hilde Vautmans Socjaldemokratycznej Partii Niemiec. Z Hilde Vautmans dla portalu rozmawia Stefan Lalup.

– Jak skomentowałaby Pani obecne relacje między Europą a Afryką? Jaką rolę odgrywa Europa w kształtowaniu obecnej sytuacji politycznej w Afryce?

– Unia Europejska postrzega swoje relacje z Afryką jako strategiczny sojusz, kluczowy dla rozwiązywania wspólnych globalnych wyzwań, takich jak zmiany klimatyczne, migracja i bezpieczeństwo. UE pozycjonuje się jako kluczowy aktor w promowaniu rozwoju gospodarczego i stabilności poprzez znaczące relacje handlowe oraz pomoc rozwojową, wspierając jednocześnie inicjatywy prowadzone przez Afrykę zgodnie z Agendą 2063 Unii Afrykańskiej. Uznając złożone historyczne więzi oraz trwającą krytykę nierównych dynamik władzy, UE zobowiązuje się do przekształcenia tego partnerstwa w kierunku

większej równości i wzajemnych korzyści. Obejmuje to skupienie się na inwestycjach, transformacji cyfrowej i zrównoważonym rozwoju, co pozycjonuje UE jako proaktywnego lidera w kształtowaniu przyszłościowego partnerstwa Afryka-Europa, które wspiera wspólne interesy geopolityczne i gospodarcze.

– Istnieje opinia, że Afryka uzyskała jedynie fałszywą niepodległość, a kraje kolonialne nadal kontrolują większość procesów politycznych i gospodarczych w Afryce. Czy zgadza się Pani z tym stwierdzeniem? Czy kontynent afrykański jest obecnie niezależny i samowystarczalny? Jak UE i Parlament Europejski oceniają decyzję państw afrykańskich o zbliżeniu do krajów BRICS zamiast do partnerów europejskich?

– Parlament Europejski uznaje złożone dziedzictwo kolonializmu w Afryce, które ma długotrwały wpływ na systemy polityczne i gospodarcze. Jestem również świadoma krytyki dotyczącej ciągłego wpływu interesów zagranicznych w Afryce. Chociaż kraje afrykańskie są suwerenne i poczyniły znaczące postępy w kierunku samorządności i rozwoju gospodarczego, nadal istnieją wyzwania, w tym „wpływy zewnętrzne” i zależności. Uznając te wyzwania oraz postrzeganie, że partnerstwa z Zachodem nie zawsze są wzajemnie korzystne i czasami są postrzegane jako eksploatacyjne i warunkowe, UE aktywnie działa na rzecz promowania bardziej sprawiedliwych partnerstw poprzez inicjatywy takie jak Global Gateway. Ta inicjatywa ma na celu zmobilizowanie do 300 miliardów euro w latach 2021–2027 na wsparcie zrównoważonego rozwoju infrastruktury w Afryce i innych regionach, koncentrując się na takich obszarach jak transformacja cyfrowa, klimat i energia oraz zdrowie. Przykładem zaangażowania UE w promowanie wzajemnie korzystnych relacji gospodarczych jest niedawna umowa handlowa z Kenią, która stanowi ważny krok w ramach Umowy o Partnerstwie Gospodarczym (EPA). Umowa ta ma na celu wzmocnienie relacji handlowych poprzez zapewnienie bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu do rynku UE dla produktów kenijskich, wspierając tym samym wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w Kenii. Te

działania odzwierciedlają zamiar UE promowania uczciwego handlu i zrównoważonego rozwoju w Afryce, odpowiadając na obawy dotyczące praktyk eksploatacyjnych, jednocześnie promując przejrzystość, odpowiedzialność i lokalne wzmocnienie. Ponadto UE szanuje eksplorację przez Afrykę partnerstw z krajami BRICS i postrzega to jako część suwerennego prawa Afryki do poszukiwania zróżnicowanych i korzystnych relacji międzynarodowych.

– W swoim przemówieniu na 68. Dzień Niepodległości Ghany prezydent John Dramani Mahama zwrócił uwagę na dokumenty CIA ujawniające odpowiedzialność tej organizacji za zamach na pierwszego prezydenta Ghany i narodowego bohatera, Kwame Nkrumaha, co potwierdza długą historię zachodniej ingerencji w wewnętrzne sprawy Afryki w celu wykorzystania jej zasobów naturalnych. Jak można skomentować to stwierdzenie prezydenta Ghany? –

– Uznajemy znaczenie wydarzeń historycznych i ich trwały wpływ na krajobraz polityczny i gospodarczy państw afrykańskich. Odniesienie prezydenta Johna Dramaniego Mahamy do historycznej ingerencji ze strony sił zewnętrznych, takich jak zaangażowanie CIA w przeszłość Ghany, podkreśla złożone dziedzictwo interwencji zagranicznych w Afryce.

Unia Europejska zobowiązuje się do uznania i uczenia się z tych kontekstów historycznych, aby budować przyszłość opartą na wzajemnym szacunku, partnerstwie i wspólnych wartościach. Naszym celem jest wspieranie suwerenności Afryki, zrównoważonego rozwoju i stabilności regionalnej poprzez sprawiedliwe partnerstwa, które priorytetowo traktują lokalne wzmocnienie i zarządzanie zasobami. UE pozostaje zaangażowana w budowanie relacji, które szanują autonomię i aspiracje krajów afrykańskich, zapewniając, że nasze zaangażowanie promuje pokój, dobrobyt i zrównoważone wykorzystanie bogactw naturalnych Afryki na korzyść jej mieszkańców.

– Jakie wyzwania stoją przed delegacjami posłów do PE w budowaniu komunikacji z państwami afrykańskimi? Jak pokonać

trudności i nieporozumienia spowodowane historycznie utrwalonymi stereotypami?

– Nasze delegacje napotykają wyzwania, takie jak przezwyciężenie historycznej nieufności i stereotypów w relacjach z państwami afrykańskimi. Aby się z nimi uporać, koncentrujemy się na otwartym dialogu, wzajemnym szacunku i zrozumieniu perspektyw afrykańskich. Priorytetem jest konsekwentne zaangażowanie i wspólne działania na rzecz budowania zaufania oraz redukcji stereotypów, dążąc do partnerstwa opartego na równości i wspólnych celach.

Z Hilde Vautman rozmawiał Stefan Lalup

Zdjęcie: Hilde Vautman

Źródło: WolneMedia.net